

Brief LT melding 19484

Geachte mevrouw Bruinink,

Hierna volgt een reactie van de examenmakers op de door u gestelde vragen en gemaakte opmerkingen op het examen Nederlands vmbo, GL/TL 2019 tijdvak 1.

- Vraag 6

In het correctievoorschrift worden twee mogelijke toelichtingen genoemd. De tekst geeft echter in alinea's 8 en 9 andere mogelijke toelichtingen op het feit dat Marijn Hoogland haar kinderen opvoedt volgens de wetenschappelijke inzichten, bijvoorbeeld dat zij geen omkijken heeft naar de kinderen (tijdens het spelen). De antwoorden van de kandidaten bevatten veel variaties op het antwoordmodel die o.i. goed gerekend moeten worden. Een aanvulling op het correctievoorschrift is hier op zijn plaats.

Niet alle mogelijke formuleringen van een antwoord kunnen in een correctievoorschrift worden opgenomen. De examenmakers verwijzen hier graag naar algemene regel 3.3 op grond waarvan de examinerator kan besluiten scorepunten toe te kennen of niet.

De examenmakers zijn van mening dat het door u genoemde voorbeeld van een goed antwoord '...bijvoorbeeld dat zij geen omkijken heeft naar de kinderen (tijdens het spelen)' juist niet correct is. Volgens Van Dale betekent 'geen omkijken hebben naar' 'er niet de minste last mee hebben'. Dat Marijn Hoogland geen last heeft van haar kinderen, betekent nog niet dat ze riskant spelen/risicovol spelen toelaat. De relatie met het wetenschappelijke onderzoek is onvoldoende onderbouwd als kandidaten dit antwoord geven. Om die reden is dit ook niet opgenomen in het correctievoorschrift.

- Samenvattingsopdracht

Van de kandidaten wordt verwacht dat zij de tekst 'Een goed lijstje geeft het brein rust' samenvatten in 200 woorden. Uit het correctievoorschrift blijkt dat het gaat om maximaal 200 woorden. Het ontbreken van het woord maximaal heeft bij veel leerlingen gezorgd voor verwarring, onduidelijkheid en soms tot tijdsverlies (door extra inspanningen om aan een tekst van 200 woorden te komen). Er valt waarschijnlijk niet na te gaan voor welke leerlingen deze fout in de opdracht nadelig heeft uitgewerkt. Alle leerlingen moeten daarom via een aanvulling op het correctievoorschrift of puntentoekenning gecompenseerd worden. Ook verzoeken wij u hiermee rekening te houden bij het vaststellen van de n-term.

De examenmakers betreuren het zeer dat in de samenvattingsopdracht in het centraal examen het woord 'maximaal' is weggefallen. Het CvTE heeft besloten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Voor de inhoud van de maatregel verwijzen wij u dan ook naar de site Examenblad.nl.

- Vraag 12.5

In alinea 5 van tekst 2 wordt een reden genoemd waarom we volgens De Jong zo dol zijn op lijstjes: we zijn bang voor controle- en overzichtsverlies. In het correctievoorschrift worden andere formuleringen van hetzelfde antwoord genoemd, namelijk dat 'lijstjes het brein rust geven' en dat 'lijstjes het brein ontspannen maken'. Deze twee formuleringen betekenen ons inziens niet hetzelfde als 'bang zijn voor controle- en overzichtsverlies.' Veel eerder is sprake van een nieuw argument dat

De Jong noemt. Een aanvulling op het correctievoorschrift is wenselijk. Uit de aanvulling moet blijken dat 'lijstjes geven het brein rust' en 'lijstjes maken het brein ontspannen' een nieuw argument is van De Jong. Kandidaten die dit argument als tweede reden opvoeren, moeten een punt krijgen hiervoor.

Bij geleidingspunt 12.5 moet de kandidaat 2 verschillende redenen noemen waarom we volgens cognitief psycholoog De Jong zo dol zijn op lijstjes. De in het correctievoorschrift opgenomen formuleringen 'Lijstjes geven het brein rust' en 'Lijstjes maken het brein ontspannen' zijn geen nieuwe argumenten van De Jong, maar een uitleg van het eerdergenoemde 'controle- en overzichtsverlies'. De examenmakers zijn van mening dat hier getoetst wordt of kandidaten doorlezen en het signaalwoord 'ook' aan het begin van alinea 7 goed herkennen. Het woordje 'verschillende' is in de vraagstelling bewust opgenomen om kandidaten te attenderen op het feit dat het om echt verschillende redenen moet gaan.

- Vraag 13

Bij vraag 13 wordt van de kandidaten verlangd dat zij uitleggen hoe de tekst 'We komen ook op plekken zonder postcode' van toepassing is op de kinderen op de foto. Het correctievoorschrift laat een antwoord zien dat uit twee delen bestaat: - De kinderen op de foto zijn nomaden / hebben geen huis / hebben geen vaste verblijfplaats - en hebben (dus) geen postcode. Het eerste deel van het antwoord zou niet verplicht moeten zijn als antwoord op de vraag. Uit de foto blijkt niet dat deze kinderen nomaden zijn. Daarvoor is de informatie uit de tekst nodig. Een verwijzing naar deze informatie wordt echter niet genoemd in de vraag. Wij vragen u het correctievoorschrift op dit punt aan te passen.

Het doel van vraag 13 is het bevragen van de relatie tussen tekst en beeld. Bij de beschrijving van de relatie tussen tekst en beeld zal door de kandidaat het verband tussen de tekst en de afbeelding moeten worden gelegd (hoe de tekst van toepassing is op de afbeelding). Dat betekent dat de kandidaat moet ingaan op 'we komen ook op plekken zonder postcode'. Dat is de reden dat de tekst in het correctievoorschrift zo is geformuleerd. De examenmakers zijn van mening dat enkel 'De kinderen hebben geen vaste verblijfplaats / zijn nomaden' niet duidelijk genoeg een verband legt met de tekst 'We komen ook op plekken zonder postcode'.

- Vraag 21

In de uitwerkbijlage moet van enkele beweringen worden aangegeven of deze juist of onjuist zijn op basis van alinea's 7 en 8. De vijfde stelling is echter terug te vinden in alinea 9. Wij verzoeken u het correctievoorschrift en de puntentoekenning op dit punt aan te passen.

Het antwoord op de vijfde bewering van vraag 21 is terug te vinden in alinea 8, regels 70-72 ('Als je twee activiteiten waarbij je moet nadenken tegelijkertijd doet, neem je minder waar.'). Voor het beantwoorden van deze stelling hebben de kandidaten alinea 9 niet (per se) nodig. Alinea 9 geeft extra informatie. De examenmakers zijn van mening dat een aanvulling op het correctievoorschrift niet noodzakelijk is; kandidaten worden immers niet benadeeld.

- Vraag 22

Deze vraag is te moeilijk voor het niveau vmbo-gl/tl. De kandidaten moeten van twee zinnen die niet als uitersten worden geformuleerd zinnen maken die dat wel doen. De leerlingen nemen nu de

zinnen uit de tekst over en laten daarbij de woorden 'niet' (r. 125 en r.129) staan. Het zetten van deze extra denkstap is teveel gevraagd voor leerlingen van dit niveau. Het woord 'uitersten' in de vraagstelling is ook al een struikelblok. Wij verzoeken u hiermee rekening te houden bij het bepalen van de n-term.

Het examen bevat een verzameling van opgaven die variëren in moeilijkheidsgraad. Alleen dan kan er onderscheid zichtbaar zijn tussen vaardige en minder vaardige kandidaten. Mocht deze opgave echt te moeilijk zijn, dan zal dit uit de Toets- en itemanalyse blijken. Bij het vaststellen van de N-term zal hier dan rekening mee worden gehouden.

- Vraag 27.1

In het artikel voor de nieuwsbrief voor school geven de leerlingen aan wat de aanleiding is (geweest) voor het schrijven van het artikel. Het correctievoorschrift geeft aan dat de kandidaten moeten vermelden dat er een discussie is geweest over (het gebruik van) de mobiele telefoon in de les. De inleiding van de opdracht noemt echter aan het einde van de eerste alinea nog een andere mogelijke aanleiding: 'Ook wordt er gediscussieerd over het nut om een algemene schoolregel voor het gebruik van de mobiele telefoon in te voeren.' Wij verzoeken u het correctievoorschrift zodanig te wijzigen dat ook die tweede aanleiding als correct wordt aangerekend.

De examenmakers zijn het met u eens. Er volgt voor deze vraag een aanvulling op het correctievoorschrift. Voor de precieze formulering verwijzen wij u naar Examenblad.nl.